

STATSSTØTTE & SPORT

HVAD ER SPILLEREGLERNE?

Marts 2019

Antitrust
Alliance

HORTEN

FORFATTERE

Marie Løvbjerg Horten, Danmark

Eric Janssen Kneppelhout & Korthals, Holland

© Marts, 2019 Antitrust Alliance

DISCLAIMER

Informationen i denne folder udgør ikke juridisk rådgivning. Hverken Horten, Antitrust Alliance eller forfatterne påtager sig ansvaret for fejl eller udeladelser. Informationerne i folderen er samlet på grundlag af den gældende retsstilling uden garanti for fuldstændighed eller nøjagtighed.

INDHOLD

- Statsstøtte og sport: Er det relevant? 3
- Statsstøtte: De generelle regler 4
- Dobbelt hjemmelskrav 5
- Virksomheder i sportsbranchen 6
- Sport og sammenhandlingspåvirkning
- Væsentlige temaer 7
  - Sportsinfrastruktur 8
  - Sportsklubber 9
  - Kampe & turneringer 10
  - Foreningsidræt 11
- Hvad kan ATA gøre for dig? 12

STATSSTØTTE & SPORT: ER DET RELEVANT?

FRA "SOFT LAW" TIL "HARD LAW"

Kommissionen har tidligere været tilbageholdende med at benytte statsstøttereglerne i sportssektoren. Dette selvom der siden [Walrave-dommen](#) ikke har været tvivl om, at offentlig støtte til professionel sport er omfattet af EU-lovgivning.

I de senere år har Kommissionen dog indledt flere undersøgelser af offentlig støtte i sportssektoren. I 2013 iværksatte Kommissionen en sag mod seks hollandske fodboldklubber [sag [SA.33584](#)]. Sagen resulterede dog i, at klubberne ikke havde modtaget ulovlig statsstøtte. Senere samme år indledte Kommissionen en formel undersøgelse af fire spanske fodboldklubber [sag [SA.29769](#)]. I denne sag fandt Kommissionen, at klubberne havde modtaget ulovlig statsstøtte. Kommissionens afgørelse blev dog annulleret af Retten i Første Instans den 26. februar 2019 ([T-679/16](#) [T-865/16](#) [T-845/16](#) og [T-846/16](#)).

Foruden offentlig støtte til sportsklubber er offentlig støtte til etablering, drift og brug af sportsinfrastruktur blevet et fokusområde for Kommissionen og de nationale myndigheder efter [Leipzig/Halle-dommen](#).

FOKUS PÅ ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Særligt sager om offentlig støtte i form af lån, sponsorater, udlejning under markedsprisen, samt anlæg af stadioner er i fokus inden for sportssektoren. Det skyldes blandt andet, at det kan have store økonomiske konsekvenser for sportsklubber og -foreninger, hvis de har modtaget ulovlig støtte, idet støtten skal tilbagebetales med renter.

STATSSTØTTE OG SPORT I DAG

I 2014 kom Kommissionen med den [Generelle Gruppefritagelsesforordning](#) (GBER). GBER åbner op for, at visse former for offentlig støtte til sportsbranchen kan være lovlig uden godkendelse. Det kræver, at procedure og betingelser i GBER følges.

STATSSTØTTE: DE GENERELLE REGLER

STATSSTØTTETESTEN

Offentlig støtte er kun omfattet af EU-statsstøttereglerne, hvis støtten:

- Udgør en selektiv økonomisk fordel,
- Ydes til en eller flere virksomheder,
- Hidrører fra offentlige midler,
- Fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencen, **og**
- Påvirker samhandlen mellem EU-medlemsstaterne.

Hvis støtten ikke påvirker samhandelen mellem EU-medlemsstaterne skal støtten stadigvæk vurderes efter konkurrencelovens § 11a.

DE MINIMIS

Offentlig støtte, som opfylder betingelserne i [de minimis-forordningen](#), udgør kun bagatelagtig støtte ("de minimis-støtte"). Denne form for støtte kan derfor gives som lovlig statsstøtte.

LOVLIGHED

Offentlig støtte, som opfylder statsstøttetesten, kan være lovlig efter:

- **GRUPPEFRITAGELSESFORORDNINGEN**
Støtte kan fritages, hvis procedurer og betingelser i forordningen følges.
- **INDIVIDUEL VURDERING**
Støtte, som ikke er fritaget under GBER, kan være lovlig, hvis støtten anmeldes til Kommissionen og fritages efter en individuel vurdering.

Derudover gælder en række sektorspecifikke regler.

STAND STILL

Offentlig støtte, som skal anmeldes til Kommissionen, må ikke tildeles, før Kommissionen har godkendt støtten.

DOBBELT HJEMMELSKRAV

TO REGELSÆT

Den støtte, en kommune, en region eller staten giver en privat aktør, skal være lovlig efter to regelsæt: Støtten skal have hjemmel, og støtten skal gives i overensstemmelse med statsstøttereglerne. Denne folder fokuserer på statsstøttereglerne, men på denne side beskriver vi kort hjemmelskravet og sammenhængen mellem hjemmel og statsstøttevurderingen.

TO SLAGS HJEMMELGRUNDLAG

En myndighed kan have hjemmel til at yde støtte i den skrevne lovgivning eller i ulovfæstede retsgrundsætninger. For kommunernes vedkommende kan det fx være i eliteidrætsloven eller i kommunalfuldmagtsreglerne.

ER DER EN SAMMENHÆNG MELLEM HJEMMEL OG STATSSTØTTE?

Ja og nej... Hvis støtten er omfattet af de danske statsstøtteregler i konkurrenceloven, har spørgsmålet om hjemmel afgørende betydning. Det skyldes, at der automatisk er tale om lovlig statsstøtte, hvis støtten har hjemmel. Der er således en indbygget kobling mellem hjemmel og lovlig støtte.

Men hvis støtten har samhandelspåvirkning, og derfor er omfattet af EU-reglerne, som denne folder fokuserer på, så er spørgsmålet om hjemmel uden betydning for vurderingen af, om der er tale om lovlig statsstøtte. En kommune kan således have hjemmel i kommunalfuldmagten til at yde støtten, men støtten er ulovlig efter EU-reglerne om statsstøtte.

HOW TO DO?

Det er derfor en god idé allerede indledningsvist at gøre sig det klart, om en støtteforanstaltning vil have samhandelspåvirkning. Hvis dette er tilfældet, skal hjemmelsgrundlaget og spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om lovlig statsstøtte, vurderes hver for sig.

VIRKSOMHEDER I SPORTSBRANCHEN

EN VIRKSOMHED ER IKKE BARE ET SELSKAB

En virksomhed er enhver enhed, som beskæftiger sig med økonomisk aktivitet – uanset dens retlige form og finansiering. Virksomhedens selskabskonstruktion er dermed irrelevant. Sportsforbund, sportsklubber, hold eller endda individuelle atleter betragtes som virksomheder, når de beskæftiger sig med en økonomisk aktivitet – fx ved salg af spillere, billetter til sportsbegivenheder, senderettigheder eller indgåelse af sponsor- og reklameaftaler.

AMATØRKLUBBER SOM VIRKSOMHED

Kommissionen har fastslået, at ikke-professionelle sportsaktiviteter ikke udgør virksomheder i henhold til TEUF artikel 107 [sag [SA.37109](#)]. Derudover har Kommissionen fastslået at: "*Sport clubs are only considered as undertakings to the extent that they carry out an economic activity. In that regard, the exercise of amateur sport in a non-for-profit associations is not an economic activity*" [Sag [SA.43983](#)].

Uanset ovenstående kan amatørklubber fortsat udgøre en virksomhed, når de fx drifter en kantine eller udlejer faciliteter. Det er dog ofte, at støtte til disse klubber ikke udgør EU-statsstøtte, da der ikke foreligger samhandelspåvirkning [sag [SA.38208](#)].

STATEN SOM VIRKSOMHED

Når kommuner eller statslige myndigheder er involveret i en økonomisk aktivitet, kan det også udgøre virksomhed, som er underlagt statsstøttereglerne. Dette kan fx være tilfældet, hvis kommuner opfører og/eller driver sportsinfrastruktur. Et eksempel er multiarenaen i den tyske by Jena [sag [SA.35440](#)].

SPORT OG SAMMENHANDELSPÅVIRKNING

SAMMENHANDELSPÅVIRKNING

Offentlig støtte til sportsklubber eller -infrastruktur er kun underlagt EU-statsstøttereglerne, hvis støtten påvirker handlen mellem to eller flere EU-lande. Er dette ikke tilfældet skal støtten stadig vurderes efter konkurrencelovens § 11a.

PROFESSIONEL SPORT

Offentlig støtte til professionel sport kan have samhandelspåvirkning. Kommissionen har tidligere fundet, at offentlig støtte til den hollandske fodboldklub MVV påvirkede handlen mellem EU-lande, da MVV havde adskillige belgiske spillere ansat [sag [SA.41612](#)]. Derudover fandt Kommissionen offentlig støtte til renovering af en swimmingpool i den tyske by Kochel am See påvirkede handlen, da swimmingpoolen kunne tiltrække besøgende fra nabolandet Østrig [sag [SA.33045](#)]. Offentlig støtte til at rede den slovenske skifabrikant Elan d.o.o. påvirkede samhandlen, da skiudstyr handles på tværs af landegrænser i EU [sag [SA. 26379](#)].

LOKAL SPORT OG PÅVIRKNINGEN AF HANDEL

Offentlig støtte til lokalsport påvirker ikke altid handlen mellem EU-lande. Den mest kendte sag vedrører en fritidspool i den tyske by Dorsten. Kommissionen fandt, at støtten ikke havde sammenhandelspåvirkning, da poolen næppe ville tiltrække besøgende fra andre EU-lande [sag [N258/2000](#)]. Samme argumentation er brugt i sager om offentlig støtte til en sportslejr i Bayern [sag [SA.43983](#)], en skattefordel til engelske golfklubber [sag [SA.38208](#)], forbedringen af skilifte i den græske region Sterea Ellada [sag [SA.32737](#)] og støtte til lokale fitnesscentre i Danmark [sag [SA. 37900](#)].

FOKUS: SPORTS-INFRASTRUKTUR

SPORTSINFRASTRUKTUR & STATSSTØTTE

Ifølge [Leipzig/Halle-dommen](#) kan offentlig støtte til infrastruktur ydes på forskellige niveauer, herunder til opførelse, drift og brug af infrastruktur. Støtten skal derfor være ”statsstøtte-sikret” på alle niveauer. Det er ofte vanskeligt at efterprøve, fordi krydssubsidiering skal inddrages i vurderingen.

EKSEMPLER

Finansieringen af det nationale fodboldstadium i den slovakiske hovedstad Bratislava udgjorde statsstøtte. Efter anmeldelse til Kommissionen blev finansieringen erklæret forenelig med det indre marked [sag [SA.46530](#)]. Der er lignende afgørelser vedrørende Thialf skøjtestadion i den hollandske by Heerenveen [sag [SA.37373](#)] og en række flamske fodboldstadioner [sag [SA.37109](#)]. Omvendt fandt Kommissionen at støtte til racerbanen Nürburgring i Tyskland udgjorde ulovlig statsstøtte [sag [SA.31550](#)]. Sagen verserer stadig for EU-Domstolen [sag [T-373/15](#)].

GBER

Investerings- og driftsstøtte til sportsinfrastruktur kan være forenelig, hvis procedurer og betingelser i [GBER](#) følges. Særligt for kommuner har GBER vist sig at være et populært redskab til at ”statsstøtte-sikre” deres støtte. Som eksempel er Kommissionens afgørelse i den tyske Kristalbäder-sag [sag [SA.33045](#)] samt Helsingør Kommunes finansiering af et nyt stadion [sag [SA.51414](#)].

FOKUS: SPORTSKLUBBER

SPORTSKLUBBER & STATSSTØTTE

Ikke alle professionelle sportsklubber har en rig ejer. For mange sportsklubber er det svært at få enderne til at mødes, hvorfor blikket ofte rettes mod mulighederne fra støtte fra kommuner.

EKSEMPLER

I den spanske hovedstad Madrid ændrede man lokalplanen for et område ejet af fodboldklubben Real Madrid fra "*privat idrætsanlæg*" til "*serviceaktiviteter*". Real Madrid kunne herved opføre bygninger til efterfølgende udlejning eller salg. Da der ikke var anvendt offentlige midler, udgjorde det ikke statsstøtte [sag [P-2491/02](#)].

I 2010 "kompenserede" den hollandske kommune Nijmegen fodboldklubben NEC for ikke at respektere en omstridt rettighed til tilbagekøb af et stadion. Kommissionen fandt at "*kompensationen*" var ulovlig statsstøtte, men fandt dog at støtten var forenelig med det indre marked efter Kommissionens [Rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte ikke-finansielle virksomheder](#) (sag [SA.41617](#)).

UEFA's FAIR-PLAY-REGLER

For at skabe mere lige konkurrencevilkår inden for professionel fodbold har UEFA introduceret Financial Fair-Play-regler. Kommissionen har efterfølgende bekræftet, at disse regler er i overensstemmelse med EU-statsstøttereglerne [[IP/12/264](#)]. Behovet for UEFA's Fair-play-regler ses blandt andet ved flere kreative støtteforanstaltninger til professionelle sportsklubber i Spanien og Holland. Blandt andet via banklån, afkald på gæld, overdragelse og salg af jord og ejendomme, statsgarantier og skattefordele [sag [SA.33584](#)].

FOKUS: KAMPE & TURNERINGER

SPORTSKAMPE & -TURNERINGER

Kampe og turneringer betragtes som oftest som økonomiske aktiviteter, idet offentligheden typisk betaler for at få adgang. Det gælder blandt andet de største sportsbegivenheder som OL, Wimbledon og Champions League, men også lokale kampe og turneringer kan tiltrække international opmærksomhed. Og hvad med TV-rettighederne?

EKSEMPLER

Kommissionen anmodet i en udtalelse Frankrig om at opkræve moms af entréindtægter til sportskampe og andre sportsarrangementer, som ikke blev beskattet. Frankrig indførte herefter en reduceret moms-takst på 5 % [[memo/14/470](#)]. Kommissionen var dog mildere indstillet overfor den franske støtte til anlæg og renovering af ni stadioner i forbindelse med EM i fodbold i 2016, hvor Kommissionen fandt, at støtten var lovlig statsstøtte [sag [SA.35501](#)] [[IP/13/1288](#)]. Stort set samme argumentation blev brugt, da Finland anmeldte den tilsigtede finansiering af opførelsen af Tampere Arena [sag [SA.47683](#)].

Kommissionen har desuden godkendt, at virksomheder i den danske hestevæddeløbssektor tildeles en procentdel af afkastet fra de statskontrollerede hesteløbsvæddemål [sag [SA. 48604](#)].

FOKUS: FORENINGSIDRÆT

AMATØRSPORT

Kommissionen har i sin [Hvidbog om idræt](#) fra 2007 understreget vigtigheden af foreningsidræt og amatørsport. Kommissionen har forståelse for vigtigheden af offentlig støtte til amatøridræt og er positiv over for sådan støtte, hvis EU-statsstøttereglerne iagttages.

EKSEMPLER

Kommissionen fandt, at en fransk støtteordning til professionelle sportsklubber ikke udgjorde statsstøtte, da den var designet til at støtte uddannelse og træning af børn og unge [sag [N 118/00](#)] [[IP/01/599](#)]. Ligeledes fandt Kommissionen, at den danske støtte til foreningsfitnesscentre ikke udgjorde statsstøtte [sag [SA. 37900](#)]. Omvendt fandt Kommissionen dog, at en ungarske støtteordning til renovering af sportsinfrastruktur udgjorde statsstøtte, som dog var lovlig. [sag [SA.31722](#)] [[IP/11/1322](#)].

At økonomisk overkommelig amatøridræt er i offentlighedens interesse og endda kan betragtes som en generel økonomisk interesse ses blandt andet i sagen om tjekkisk støtte til non-profit sportsfaciliteter [sag [SA. 33575](#) og [T- 693/14](#)] og sagen om tysk støtte til klatrecentre [sag [SA. 33952](#) og [T-162/13](#)]. Sagerne viser endvidere, at TEFU artikel 165, hvorefter EU *“bidrager til fremme af sport i Europa og tager i den forbindelse hensyn til sportens specifikke forhold, dens strukturer, der bygger på frivillighed, og dens sociale og uddannende funktion”* efterleves.

KONTAKT

Andreas Christensen
Partner
+45 33344226
ac@horten.dk

Annelouise Dalgaard Pedersen
Partner
+45 33344128
adp@horten.dk

Rikke Søgaard Berth
Partner
+45 33344279
rsb@horten.dk

Marie Løvbjerg
Advokat
+45 33344383
mal@horten.dk

HVAD KAN ATA GØRE FOR DIG?

ATA

Antitrust Alliance er et EU-baseret netværk af advokatfirmaer. Alliancen samler viden og ressourcer fra specialiserede advokatkontorer på tværs af EU-lande for at tilbyde klienter en fuldstændig statsstøtterådgivning.

For yderligere information: se ATAs [hjemmeside](#).

MEDLEMMER & KONTAKTINFORMATION

Belgien	Altius
Cypern	Chrysses Demetriades & Co
Tjekkiet	Pierstone
Danmark	Horten
Frankrig	Grall & Associés
Tyskland	Arnecke Sibeth
Ungarn	SBGK Patent and Law Offices
Letland	Tark Grunte Sutkiene
Litauen	Tark Grunte Sutkiene
Holland	Kneppelhout & Korthals
Polen	Wardyński & Partners
Spanien	Lupicinio International Law Firm
Sverige	Danowsky & Partners
Schweiz	LANTER, Attorneys & Tax Advisors
Italien	Rucellai & Raffaelli
Storbritannien	Monckton Chambers
Storbritannien	Charles Russell Speechlys

